

Advies bij een natuurstudie over een windturbineproject in Lovendegem

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3482</u>
Datum advisering:	16 september 2016
Auteur(s):	Joris Everaert
Contact:	Niko Boone (niko.boone@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB-INBO-BEL-2016-34
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos T.a.v. Vanessa Reynaert Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 73 9000 Gent vanessa.reynaert@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Joris Janssens (joris.janssens@lne.vlaanderen.be)

Aanleiding

In Lovendegem is de bouw gepland van twee windturbines. In functie daarvan is een natuurstudie (M-tech, 2016) gemaakt die de potentiële effecten van deze windturbines op avifauna onderzocht.

Vraag

Voldoet de gebruikte onderzoeksmethode om de potentiële effecten van de geplande windturbines op avifauna en vleermuizen te onderzoeken?

Toelichting

1 Mogelijke effecten op vogels

De mogelijke effecten op vogels zijn volgens de natuurstudie (M-tech, 2016) beperkt tot een aanvaringskans van meeuwen tijdens hun slaaptrek in het winterhalfjaar. Dit is de reden waarom deze locatie in de Vlaamse risicoatlas vogels-windturbines (Everaert, 2015) in een risicoklasse 3 (groot risico) gesitueerd wordt.

In de natuurstudie is een berekening gemaakt van het mogelijk jaarlijks aantal slachtoffers. Daarbij zijn de aanbevelingen van het INBO (Everaert, 2015) gevolgd. De berekening is gemaakt met de gegevens van de slaaptrekroute zoals weergegeven in de risicoatlas. We benadrukken dat de risicoatlas enkel een indicatie van de mogelijke aantallen geeft. De werkelijke situatie op die locatie kan dus verschillen. Op basis van de ons bekende gegevens, denken we wel dat de aantallen uit de risicoatlas voor de betreffende locatie een worst-case scenario weergeven. De resultaten van de berekening geven daarom een voldoende betrouwbaar beeld van het maximaal mogelijk aantal slachtoffers.

Het effect op populatieniveau zou volgens de nota niet betekenisvol zijn. De studie vermeldt een bijkomende sterfte die zowel in een gemiddeld als in een worst-case scenario kleiner is dan 1 % van de bestaande sterfte in de lokale populatie. Voor de lokale populatiegrootte heeft men in beide scenario's het maximaal aantal slapende meeuwen op de spaarbekkens van Kluizen gebruikt, zoals weergegeven in de risicoatlas. Dit aantal is de afgelopen jaren echter niet meer bereikt. Hierdoor bestaat de kans dat het aandeel van de bijkomende sterfte in de populatie groter is. Voor de berekening van het gemiddeld scenario is het beter om rekening te houden met het gemiddelde aantal van de laatste 10 jaar op deze slaappleaats.

In de nota ontbreekt een bespreking van de mogelijke cumulatieve effecten. De bestaande windturbines in de haven van Gent kunnen ook slachtoffers in dezelfde meeuwenpopulatie veroorzaken. Dit is bijvoorbeeld vastgesteld in het windpark aan de Kluizendokken (Everaert, 2008; Everaert 2014). Ook eerdere natuurtoetsen maken melding van mogelijke aanvaringssslachtoffers in enkele andere nieuwe windparken (o.a. nabij het Sifferdok).

2 Mogelijke effecten op vleermuizen

De mogelijke effecten op vleermuizen zijn heel summier besproken. Men geeft in de nota aan "dat er in de omgeving van het project geen waarnemingen gekend zijn van vleermuizen die mogelijks kunnen worden beïnvloed door de aanwezigheid van windturbines". Verder stelt men "dat rond de turbines weinig biotopen aanwezig zijn die een grote aanwezigheid van vleermuizen doen vermoeden".

Dergelijke bespreking is onvoldoende om te kunnen besluiten dat er geen belangrijke effecten op vleermuizen kunnen ontstaan. De meest zuidelijk geplande windturbine grenst aan bomen en struiken in de rand van het terrein van het bedrijf Sylma Plugplants. Deze groenelementen zijn verbonden met een meer westelijk gelegen bosje dat op minder dan 100 m van de geplande turbine ligt, alsook met meer oostelijk gelegen bomenrijen, struiken en bosjes. Vleermuisactiviteit van risicosoorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis, is daarom niet uitgesloten. Een beperkt onderzoek van enkele avondmetingen zou hier meer duidelijkheid kunnen brengen. Er wordt best een uitgebreidere deskanalyse uitgevoerd, met een meer gedetailleerde bespreking van de biotopen in de directe omgeving van de windturbines (zie 'ruimtelijke vleermuizenanalyse' in deel 4.6 van Everaert (2015)).

Conclusie

Het mogelijk aantal aanvaringsslachtoffers bij de meeuwen is correct berekend, maar de inschatting van de effecten op de populatie is enkel gebeurd op basis van de maximale populatiegrootte. De mogelijk cumulatieve effecten bij meeuwen zijn niet onderzocht. Voor de berekening van het populatie-effect bij meeuwen, kan voor het gemiddeld scenario beter rekening gehouden worden met het gemiddelde aantal van de laatste 10 jaar op deze slaappleaats. We stellen ook voor de cumulatieve effecten op meeuwen te berekenen.

De bespreking van de mogelijke effecten op vleermuizen is onvoldoende om te kunnen besluiten dat er geen belangrijke effecten kunnen ontstaan. De meest zuidelijk geplande turbine situeert zich in een mogelijke risicozone.

Een beperkt onderzoek met enkele avondmetingen zou meer duidelijkheid kunnen brengen over de mogelijke effecten op vleermuizen. In ieder geval is minstens een meer uitgebreide deskanalyse noodzakelijk om de effecten op vleermuizen te kunnen beoordelen.

Referenties

Everaert J. (2008). Effecten van windturbines op de fauna in Vlaanderen: onderzoeksresultaten, discussie en aanbevelingen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, rapport INBO.R.2008.44.

Everaert J. (2014). Collision risk and micro-avoidance rates of birds with wind turbines in Flanders. *Bird Study* 61: 220-230.

Everaert J. (2015). Effecten van windturbines op vogels en vleermuizen in Vlaanderen. Leidraad voor risicoanalyse en monitoring. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, rapport INBO.R.2015.6498022.

M-tech (2016). Natuurstudie, in het kader van een windturbineproject te Lovendegem. In opdracht van Sylma Plugplants Bvba en Van Hulle Tuincentrum Bvba (Intratuin). 23 juni 2016 (aanvulling 09/09/2016).